

Vår dato: 29.11.2024
Vår referanse: 24/76415 - 7
Deres dato:
Deres referanse:

Fastsettelse av endringer i forskrift om minstekvantum av epleråstoff til bearbeidingsindustrien

Vi viser til vårt høringsbrev datert 8. november 2024.

Landbruksdirektoratet har i dag fastsatt endringer i forskrift 1. desember 2021 nr. 3359 om minstekvantum av epleråstoff til bearbeidingsindustrien (minstekvantumforskriften). Endringene fastsetter minstekvantum for avtak av norsk epleråstoff til bearbeidingsindustrien for perioden 1. oktober 2024 til 30. september 2025. Forskriftsendringene trer i kraft 1. desember 2024.

Landbruksdirektoratet vil nedenfor redegjøre for endringer i forskriftens innhold, blant annet med bakgrunn i høringsinnspillene som er mottatt.

BAKGRUNN

Landbruksdirektoratet forvalter ordningen som gir norsk bearbeidingsindustri mulighet til å importere epleråstoff til nedsatt tollsats. Ordningen er regulert i forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer (FAT) § 18b og minstekvantumforskriften. Industriens tilgang til tollnedsettelse og tollkvoter er koblet til avtak av norsk epleråstoff. For å bli omfattet av ordningen, må et foretak kjøpe og bearbeide en årlig fastsatt mengde norsk epleråstoff, omtalt som minstekvantum. Minstekvantumets størrelse tilpasses årets eplelesesong. Minstekvantumet kan oppfylles ved kjøp av pressepler, eplesaft eller eplekonsentrat. Landbruksdirektoratet fastsetter minstekvantumets størrelse innen 1. desember hvert år, jf. FAT § 18b siste ledd.

HØRINGSINNSPILLENE

Høringsnotatet ble sendt til 34 høringsinstanser. Direktoratet har mottatt svar fra tre av disse. Uttalelsene er tilgjengelig på direktoratets nettsider.

Rogaland Konserverfabrikk AS innleder høringsuttalelsen sin med at inndelingen i små, mellomstore og store foretak virker urettferdig og vrir konkurransen med de minstekvanta som er foreslått. De skriver videre at et mellomstort foretak med deres forbruk får en norskandel på 13 prosent, samtidig som et stort foretak får en norskandel på maksimalt 7,6 prosent. Rogaland Konserverfabrikk opplyser at prisen på norsk eplekonsentrat i år er omtrent dobbelt så høy som importert med tollsatsen på 4 kroner per kilo inkludert i beregningen. De ber om at ordningen gjøres mindre konkurransevridende, enten ved at Landbruksdirektoratet endrer intervallene som deler inn foretaksstørrelse eller ved at direktoratet endrer minstekvantum i intervallene med mål om at en norskandel skal være mest mulig lik for alle.

Frukthagen Hardanger har i høringssvaret rapportert at de har 125 tonn konsentrat til fordeling til minstekvantum. De skriver at representanter for primærprodusentene må komme på banen for å trygge stabilitet og forutsigbarhet for ordningen.

Fruktlagrene i Hardanger, Hardanger Fjordfrukt SA, Pl Nå Fruktlager Sa og Ullensvang Fruktlager SA, har kommet med en felles høringsuttalelse. der de skriver at epler som ikke blir solgt til butikk eller annen industri, historisk sett har blitt sendt til konsentrering og kjøpt av bearbeidingsindustrien i Norge. De opplyser at denne konsentreringen er avgjørende for primærprodusentene sin produsentøkonomi. Fruktlagrene skriver at behovet for konsentratet i Norge er betydelig i bearbeidingsindustrien og at det meste av dette konsentratet blir importert i dag. De påpeker at det derfor er ekstra viktig at industrien tar ut høyere volum av norsk konsentrat i fremtiden enn de gjør i dag. Videre skriver de at det kan se ut som volumet av eple til press øker av flere årsaker. Blant årsakene nevner de at sider- og mostprodusentene i Hardanger har blitt mer selvforsynte, innstramminger rundt tillatte sprøytemidler, klimaforandringer og landbrukspolitiske mål om ytterligere økning av volum av norsk frukt fremover.

LANDBRUKSDIREKTORATETS VURDERING AV HØRINGEN

Rogaland Konserverfabrikk AS ber i sin høringsuttalelse om at intervallene som deler inn foretaksstørrelse eller intervallene i minstekvantum endres med mål om at norskandelen skal være mest mulig lik for alle. Landbruksdirektoratet påpeker at ordningen ikke har som formål at alle foretak skal ha lik norskandel. Norsk produksjon av epleråstoff er langt lavere enn behovet i industrien. For eplekonsentrat er norsk produksjon dette året om lag 235 tonn, mens totalt forbruk er nær 7000 tonn. På tross av et år med høye epleavlinger er norskandelen dermed bare 3,3 %. Samtidig er det betydelig variasjon i foretakenes forbruk og andel av norsk vare uavhengig av minstekvantum, noen anvender i hovedsak norsk vare, mens andre bare avtar norsk minstekvantum og dekker sitt råvarebehov hovedsakelig ved import.

Med dette som bakgrunn har vi vurdert ulike løsninger for fastsetting av minstekvantum. Vi har kommet fram til at inndelingen av foretakene i tre grupper etter hvor stor produksjon de har, best ivaretar de ulike hensynene. Med denne inndelingen sikres best mulig avsetning av norsk råvare samtidig som foretakene gis mulighet til å kjøpe den norske råvaren og dermed få delta i ordningen med nedsatte tollavgifter.

Før høringsbrevet ble sendt ut, fikk Landbruksdirektoratet informasjon om at det så ut til å bli produsert 205 tonn konsentrat til fordeling. Dette er en liten nedgang sammenliknet med i fjor. Basert på denne informasjonen sendte Landbruksdirektoratet ut på høring et

minstekvantum på mellom 1 000 kg og 38 000 kg eplekonsentrat avhengig av industriforetakets størrelse.

Landbruksdirektoratet har under høringsperioden fått opplyst at det til sammen er produsert 235 000 kilo konsentrat, som er omtrent på samme nivå som i fjor. Landbruksdirektoratet har ikke fått ny informasjon som tilsier at det er nødvendig å endre grensene for minstekvantum og foretaksstørrelsene som ble foreslått i høringen.

Basert på høringen fastsetter Landbruksdirektoratet følgende krav om minstekvantum, som gir rett til import etter § 18b i FAT. Minstekvantumet gir samtidig rett til å delta på auksjon og benytte den tollfrie importkvoten for eplesoft-/konsentrat.

Foretaksstørrelse	Minstekvantum		
	Konsentrat	Saft	Epler
Lite foretak (Opptil 100 000 kg)	1 000 kg	6 400 kg	8 000 kg
Mellomstore foretak (Mellom 100 000 kg og 500 000 kg)	18 000 kg	115 200 kg	144 000 kg
Stort foretak (Over 500 000 kg)	38 000 kg	243 200 kg	304 000 kg

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Harald Moksnes Weie
fungerende direktør

Herman Morken
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.